

CÍRKEV ČESKOSLOVENSKÁ HUSITSKÁ

Církev československá husitská je třetím největším církevním společenstvím v České republice. Je charakterizována jako **reformační církev husitského typu**. Je církví, která se hlásí k odkazu české i světové reformace (Mistr Jan Hus, Martin Luther, Jan Amos Komenský), zároveň však čerpá i z bohatého dědictví tradice římskokatolické i pravoslavné. Církev československá husitská se nachází na pomezí mezi církvemi evangelickými a katolickými. Je církví středovou, snažící se o propojení tradic katolických i reformačních. Ve světě má svoji obdobu např. v církvi anglikánské.

Církev československá husitská (dále ČČSH) vznikla 8. ledna 1920. Jejími zakladateli byli římskokatoličtí kněží shromáždění okolo významné postavy českého katolického modernismu, **ThDr. Karla Farského (1880-1927)**. Vznik ČČSH byl reakcí na stav soudobé římskokatolické církve v českých zemích, zároveň měla být ČČSH i znovunaplněním touhy českého lidu po vlastní národní církvi, nezávislé na Římu, která by v duchu českých duchovních tradic oslovila člověka v jeho nezákladnějších náboženských potřebách.

ČČSH vznikala jako **moderní církev pro moderního člověka**. Od svého počátku prosazovala zásadu svobody svědomí i zásadu úcty k vědeckému poznání, stejně jako společenskou angažovanost svých věřících v oblasti občanské a sociální.

ČČSH má v České republice pět diecézí v čele s biskupy. Církví předsedá patriarcha a Ústřední rada se sídlem v Praze.

CÍRKEV ČESKOSLOVENSKÁ HUSITSKÁ VE VRŠOVICÍCH

Příslušníci Československé církve ve Vršovících byli v počátcích odkázáni na duchovní správu v sousední obci nusecké. Odrud do Vršovic dojížděli kněží, kteří příležitostně zajišťovali bohoslužby a další církevní obřady. Rok po vzniku církve se sešel 1. dubna 1921 přípravný výbor k založení samostatné náboženské obce ČČS ve Vršovících. Ta byla schválena Okresní politickou správou výnosem z 11.10.1923.

Prvním úkolem bylo zajistit místo ke konání bohoslužeb a dále získat faráře pro náboženskou obec. Bohoslužby se zpočátku konaly pod širým nebem, později byla pronajata místnost na vršovickém reálném gymnáziu. Tam se církve scházela k pravidelným bohoslužbám až do otevření vlastní bohoslužebné budovy: Husova sboru. K větším shromážděním si propůjčovala sokolské kino VZLET nebo modlitebnu Evangelické církve metodistické. Prvním samostatným farářem ve Vršovících se stal **Josef Štalmach**, bývalý římskokatolický kaplan na Zbraslavi. Působil ve Vršovících do roku 1925. Poté jednala Rada starších s římskokatolickým duchovním správcem ve Vršovících **Václavem Pejškem**, který přijal nabídku Československé církve a stal se jejím farářem. Byl instalován do svého nového úřadu patriarchou Dr. Karlem Farským na početném shromáždění věřících, kteří se k této slavnosti sešli v prostorách biografu VZLET. Již v roce 1928 však na svůj úřad faráře v ČČS rezignoval a vrátil se zpátky do římskokatolické církve. Na jeho místo nastoupil jako třetí farář ve Vršovících **Václav Štastný**. Za jeho působení se podařilo vystavět nových chrám pro Československou církev ve Vršovících.

HUSŮV SBOR VE VRŠOVICÍCH

Projekt Husova sboru

První kroky k vybudování husitského chrámu ve Vršovících se datují do roku 1923, kdy byl zakoupen pozemek na jeho výstavbu na parcele v ulici Štítného (dnešní Madridská) v místech, kde dnes stojí domy směřem k Chrámu svatého Václava na Čechově náměstí. Dle tehdejšího územního plánu zde měly být vybudovány moderní činžovní domy. Mezi nimi jako plynulá součást zástavby měl stát i Husův sbor. Architektonický návrh, ale i umístění parcely patriarcha Farský odmítl a doporučoval vršovickým, aby své rozhodnutí přehodnotili. Parcela byla prodána v roce 1927 a zakoupen nový pozemek „Na Kovárně“ za účelem postavení Husova sboru. Téhož roku v červnu patriarcha Farský umírá. Projekční práce na budově kostela a složitý schvalovací proces ze strany státních orgánů trval téměř tři roky. Za tu dobu se vystřídala celá řada návrhů budoucí chrámové budovy. Výsledná podoba vyšla z architektonického atelieru holešovického projektanta **Karla Truksy**, který musel přihlídnout ke všem požadavkům Státní regulační komise, která si na budoucí podobu chrámu nárokovala nemálo podmínek. Úkol byl navíc ztížen skutečností, že pozemek pro budoucí chrám byl ve svazitém terénu (po demolici hostince Na Kovárně to bylo vyhlášené zimní místo vršovických sánkařů). Hlubkové sondy navíc zjistily, že dostatečně nosná půda začíná až osm metrů pod úrovní chodníku z ulice Palackého (dnešní Moskevská), stavba tedy musela být opatřena hluboko zasazenými základy v nerovném terénu.

Více informací o ČČSH naleznete na

www.ccsch.cz

Stavba Husova sboru

Husův sbor byl postaven v roce 1930 a slavnostně otevřen a posvěcen 21. 12. 1930. Je postaven ve stylu individualistické moderny s prvky konstruktivismu. Na koncepci věže Husova sboru ve Vršovicích se údajně podílel nestor českého kubismu arch. Pavel Janák (autor Husova sboru na Vinohradech). Někdy je tato stavba uváděna jako jedna z prvních v Praze, na kterých byla použita technologie předpjatého betonu. I díky tomu byl Husův sbor ve Vršovicích postaven v rekordním čase devíti měsíců.

Divadlo v Husově sboru

Jeho součástí je od počátku i velkoryse koncipovaný prostor divadelního sálu s kapacitou 295 sedících diváků. Sál kromě dvou galerií a prostoru pro orchestr zahrnoval i poměrně rozsáhlé zázemí pro technický provoz, zkušebny, šatny, maskérny a kanceláře administrativy divadla. Jedná se o jediné dochované bezprostřední sepijetí divadelního prostoru s chrámovou sakrální stavbou v Praze. Janákovo divadlo v Husově sboru na Vinohradech dnes již ve své původní podobě neexistuje.

Jiráskovo vršovické divadlo v Husově sboru bylo svého času vyhlášenou pražskou divadelní scénou, která fungovala až do roku 1965. Jeho prvním ředitelem byl ve 30. letech 20. století herec a režisér Drahoš Želenský, který se svým otcem Karlem pa-

třili do známého českého hereckého rodu. Drahoš Želenský později řediteloval Národním divadlu v Praze. Počátky jeho ředitelského působení jsou přitom spjaty s divadelní scénou ve Vršovicích. Ta se později vzhledem k dobovým politickým poměrům proměnila na ochotnickou scénu. Po dlouhá léta zde hrála skupina Bozděch, ale i jiní. Definitivní zákaz provozování divadla v Husově sboru přišel v roce 1965. Spjatost divadla s chrámovou budovou kostela Československé církve husitské byla nadále pro tehdejší režim nepřijatelná. Na více než čtyři desetiletí tak tento prostor ztratil své původní poslání. Od roku 2005 usiluje majitel budovy, kterým je Církev československá husitská, vrátit tento prostor účelu, se kterým vznikal.

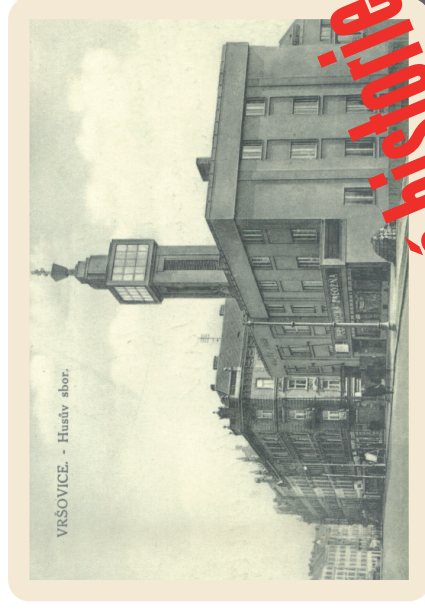
www.husuvsbor.cz

e-mail: info@husuvsbor.cz

Moskevská 34/967, Praha 10 - Vršovice

text & layout: ©David Frýdl 2010

HUSŮV SBOR CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ HUSITSKÉ VE VRŠOVICÍCH

Stručná historie

VÍROU,
LÁSKOU
A NADĚJÍ

VYZBROJENI

CÍRKEV ČESKOSLOVENSKÁ HUSITSKÁ 1920 - 2010